

การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบันทึกโดยยาใช้รูปแบบการบันทึกทางการแพทย์ที่บูรณาการ
กระบวนการพยาบาลกับรูปแบบที่มุ่งปัญหา

นางอารี ชีวเกษมสุข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-905-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017344

10312778

A COMPARISON OF RECORDING EFFECTIVENESS BY USING
INTEGRATED NURSING PROCESS AND PROBLEM-ORIENTED
NURSING RECORD MODELS

Mrs. Aree Chivakasemsook

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-905-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบันทึกโดยใช้รูปแบบการบันทึก
ทางการพยาบาลที่บูรณาการกระบวนการพยาบาลกับรูปแบบที่มุ่งปัญหา

โดย

นางอารี ชิวเกษมสุข

ภาควิชา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ

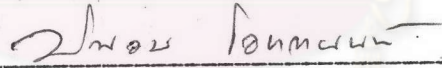
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชรภักดิ์)

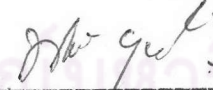
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

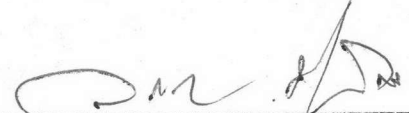
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

ประธานกรรมการ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณา ปฐมโชติ)

กรรมการ

อารี ชิวเกษมสุข : การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบันทึกโดยใช้รูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลที่บูรณาการกระบวนการพยาบาลกับรูปแบบที่มุ่งปัญหา (A COMPARISON OF RECORDING EFFECTIVENESS BY USING INTEGRATED NURSING PROCESS AND PROBLEM-ORIENTED NURSING RECORD MODELS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ 288 หน้า. ISBN 974-578-905-4

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบหมุนเวียนสมมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบประสิทธิผลการบันทึกโดยใช้รูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลที่บูรณาการกระบวนการพยาบาลกับรูปแบบที่มุ่งปัญหา แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 ประเภท คือ พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 44 คน และแบบบันทึกจำนวน 205 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มี 9 ชุด ได้แก่ สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับผู้รับบริการ แบบประเมินผลความสามารถในการบันทึก รูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลที่บูรณาการกระบวนการพยาบาล รูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลที่มุ่งปัญหา แบบตรวจสอบความครอบคลุมตามกระบวนการของการบันทึกเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แบบตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาการบันทึก แบบตรวจสอบความต่อเนื่องของการบันทึก และแบบสอบถามความง่ายในการบันทึก ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงแล้ว ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความครอบคลุมตามกระบวนการของการบันทึก ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งความถูกต้องตามเนื้อหาการบันทึกของรูปแบบที่บูรณาการกระบวนการพยาบาลกับรูปแบบที่มุ่งปัญหา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. การใช้รูปแบบที่บูรณาการกระบวนการพยาบาล มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความต่อเนื่องของการบันทึกมากกว่ารูปแบบที่มุ่งปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. รูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลที่มุ่งปัญหา มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความง่ายในการบันทึกมากกว่ารูปแบบที่บูรณาการกระบวนการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความง่ายในการบันทึกโดยใช้รูปแบบการบันทึกทั้ง 2 รูปแบบของพยาบาลแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม และสูติ-นรีเวชกรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความง่ายในการบันทึกโดยใช้รูปแบบการบันทึกทั้ง 2 รูปแบบ ของพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1-5 ปี มากกว่าพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(เดิมเป็นภาควิชาพยาบาลศึกษา)

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา 25๓๓

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

Dr. Pong

M. S. S.

AREE CHIVAKASEMSOOK : A COMPARISON OF RECORDING EFFECTIVENESS BY USING INTEGRATED NURSING PROCESS AND PROBLEM-ORIENTED NURSING RECORD MODELS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PUANGRAT BOONYANURAK., Ed.D. 288 pp. ISBN 974-578-905-4

This research was a counterbalanced design or rotation quasi-experiment aimed to compare recording effectiveness by using integrated nursing process and problem-oriented record models. Forty-four professional nurses and two hundred and five patient charts were selected as the samples. The research instruments were the written simulation; the recording ability questionnaire; patient record forms (Integrated nursing process model and Problem-oriented model); quantity and quality completeness checklist and manual; recording content review checklist; recording continuation and manual and convenient review checklist; which have been tested for content validity and reliability. The major findings were :

1. There was no statistical significant difference in mean score of recording quantity, quality and content correctness in the two recording models at .05 level.

2. The mean score of recording continuation in the integrated nursing process recording model was higher than the problem-oriented recording model at the .01 significant level.

3. The mean score of recording convenience in the problem-oriented recording model was higher than the integrated nursing process recording model at the .05 significant level.

4. There were no statistical significant differences of the mean score in recording convenience of the two recording models using at medical, surgical, and obstetric and gynecological departments at .05 level.

5. Nurses with 1-5 years of experiences demonstrated higher mean score in recording convenience using the two recording models than those whose work experience longer than 5 years at .05 significant level.

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(เดิมเป็นภาควิชาพยาบาลศึกษาศาสตร์)
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วง โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดและการแก้ไข ข้อบกพร่อง สนับสนุนและให้กำลังใจเป็นอย่างดีอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณณโชติ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำเรื่องระเบียบวิธีวิจัย การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล และให้กำลังใจเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีผู้ทรงคุณวุฒิอีก 20 ท่านที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงขอกราบขอบพระคุณ ไว้ในโอกาสนี้

ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ สนับสนุน ความร่วมมือและกำลังใจเป็นอย่างดีเสมอมาจากผู้มีพระคุณของ โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการพยาบาล ผู้ช่วยผู้อำนวยการพยาบาลฝ่ายวิชาการ พยาบาลผู้ตรวจการ หัวหน้าหอผู้ป่วยจากแผนก อายุรกรรม ศัลยกรรม และสูติ-นรีเวชกรรมอีก 6 ท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านในครั้งนี้ นอกจากนี้ขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพที่ ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยตึกประสงค์ชัยรัตน์ 2 4 5 และหอผู้ป่วยตึกบริดลีย์ 4 5 8 ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้รับความสนับสนุนการทดลองใช้ในแผนก อายุรกรรม ศัลยกรรม และสูติ-นรีเวชกรรมของ โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณพยาบาลระดับผู้บริหาร หัวหน้าหอผู้ป่วยทุกท่าน และขอขอบพระคุณพยาบาลวิชาชีพทั้ง 3 แผนกที่กล่าวมาแล้วในโอกาสนี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวที่คอยสนับสนุนและ เสริมสร้างกำลังใจเป็นอย่างดี รวมทั้งเพื่อนชาวพยาบาลทุกคนที่เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยด้วยดี เสมอมา

อารี ชิวเกษมสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาของการวิจัย	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	14
ข้อจำกัดในการวิจัย	14
ข้อตกลงเบื้องต้น	14
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	15
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	20
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
3 วิธีดำเนินการวิจัย	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	85
รูปแบบการวิจัย	87
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	102
การเก็บรวบรวมข้อมูล	107
การวิเคราะห์ข้อมูล	108

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	133
สรุปผลการวิจัย.....	139
อภิปรายผลการวิจัย.....	141
ข้อเสนอแนะ.....	152
บรรณานุกรม.....	155
ภาคผนวก.....	167
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบันทึกทางการแพทย์พยาบาล....	168
ภาคผนวก ข. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	186
ภาคผนวก ค. คุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย.....	188
ภาคผนวก ง. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	193
ภาคผนวก จ. โครงการอบรมการบันทึกทางการแพทย์พยาบาล.....	282
ประวัติผู้เขียน.....	288

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการบันทึกทางการแพทย์ที่บูรณาการกระบวนการพยาบาลและรูปแบบที่มุ่งปัญหา.....	17
2	ส่วนประกอบของกระบวนการแก้ไขปัญหาด้านวิทยาศาสตร์ ระบบการบันทึกโดยปัญหา และกระบวนการพยาบาล.....	29
3	รายการวินิจฉัยการพยาบาลที่ NANDA ยอมรับ และแบ่งกลุ่มตามแบบแผนทางด้านสุขภาพ (functional Health Pattern).....	46
4	เปรียบเทียบการวินิจฉัยการพยาบาลและการวินิจฉัยการแพทย์.....	49
5	จำนวนของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามแผนกหอผู้ป่วย.....	86
6	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการบันทึกทางการแพทย์ที่บูรณาการกระบวนการพยาบาลและรูปแบบที่มุ่งปัญหา.....	94
7	ค่าความเที่ยงของแบบตรวจสอบความครอบคลุมตามกระบวนการ บันทึกเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ความถูกต้องตามเนื้อหาและความต่อเนื่องของการบันทึก จำแนกตามรูปแบบการบันทึกทางการแพทย์.....	100
8	คะแนนและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการบันทึกตามรูปแบบการบันทึกทางการแพทย์.....	105
9	กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามคุณลักษณะ.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุและแผนกการพยาบาล...	115
11	กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามแผนกการพยาบาล และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานพยาบาล.....	116
12	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแบบบันทึกทางการพยาบาล จำแนกตามแผนกการพยาบาล และรูปแบบการบันทึกทางการพยาบาล.....	117
13	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแบบบันทึกทางการพยาบาล จำแนกตาม ประเภทของผู้รับบริการ และรูปแบบการบันทึกทางการพยาบาล.....	118
14	ร้อยละของระดับความครอบคลุมตามกระบวนการของการบันทึกเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ความถูกต้องตามเนื้อหาการบันทึกและความต่อเนื่อง ของการบันทึก จำแนกตามรูปแบบการบันทึกทางการพยาบาล.....	119
15	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความครอบคลุมตาม กระบวนการของการบันทึกเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ความถูกต้องตาม เนื้อหาการบันทึกและความต่อเนื่องของการบันทึก จำแนกตามรูปแบบการ บันทึกทางการพยาบาล.....	121
16	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความครอบคลุมตาม กระบวนการของการบันทึกเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ความถูกต้องตามเนื้อหา การบันทึกและความต่อเนื่องของการบันทึก จากการใช้รูปแบบการบันทึกที่ บูรณาการกระบวนการพยาบาล จำแนกตามประเภทของผู้รับบริการ.....	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความครอบคลุมตามกระบวนการของการบันทึกเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ความถูกต้องตามเนื้อหาการบันทึก และความต่อเนื่องของการบันทึกจากการใช้รูปแบบการบันทึกที่มุ่งปัญหา จำแนกตามประเภทของผู้รับบริการ..... 124
18	เปรียบเทียบลำดับที่และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความง่ายในการบันทึก จำแนกตามรูปแบบการบันทึกทางการพยาบาล แยกเป็นรายข้อและโดยรวม..... 125
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคะแนนความง่ายในการบันทึก จำแนกตามรูปแบบการบันทึกทางการพยาบาล และแผนกการพยาบาล 129
20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความง่ายในการบันทึก โดยใช้รูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลที่บูรณาการกระบวนการพยาบาล จำแนกตามแผนกการพยาบาล..... 130
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความง่ายในการบันทึก โดยใช้รูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลที่มุ่งปัญหา จำแนกตามแผนกการพยาบาล..... 130
22	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความง่ายในการบันทึก จำแนกตามรูปแบบการบันทึกทางการพยาบาล และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพยาบาล..... 131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 23 คะแนนของการหาความสอดคล้องระหว่างผู้ตรวจสอบ 2 คน ของ
แบบประเมินความสามารถในการบันทึกตามรูปแบบการบันทึกทาง
การพยาบาลที่บูรณาการกระบวนการพยาบาล..... 189
- 24 คะแนนของแบบสอบถามความง่ายในการบันทึกตามรูปแบบการบันทึก
ทางการพยาบาลที่บูรณาการกระบวนการพยาบาล..... 191

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล.....	68
2	กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบันทึกทางการพยาบาล.....	82
3	รูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลที่บูรณาการกระบวนการพยาบาล.....	83
4	รูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลที่มุ่งปัญหา.....	84

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย